ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 23. marca 2006 *

Vo veci C-209/04,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES, podaná 12. mája 2004,

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: M. van Beek a B. Schima, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Rakúskej republike, v zastúpení: E. Riedl a J. Müller, ako aj K. Humer, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

* Jazyk konania: nemčina.

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia R. Schintgen, P. Kūris (spravodajca), G. Arestis a J. Klučka,

generálna advokátka: J. Kokott,
tajomník: K. Sztranc, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 6. októbra 2005,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 27. októbra 2005,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Svojou žalobou Komisia Európskych spoločenstiev navrhuje, aby Súdny dvor vyslovil, že Rakúska republika si nesplnila svoje povinnosti vyplývajúce jej z článku 4 ods. 1 a 2 smernice Rady 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. ES L 103, s. 1; Mim. vyd. 15/001, s. 98), zmenenej a doplnenej smernicou Komisie 97/49/ES z 29. júla 1997 (Ú. v. ES L 223, s. 9, ďalej len „smernica o ochrane vtáctva“) a z článku 6 ods. 4 v spojení s článkom 7 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, s. 7; Mim. vyd. 15/002, s. 102, ďalej len „smernica o biotopoch“), a to tým, že:

— nezaradila do národnej chránenej krajinnej oblasti Lauteracher Ried (ďalej len „Lauteracher Ried“), zatriedenej ako osobitné chránené územie (ďalej len „OCHÚ“) oblasti Soren a Gleggen-Köblern, ktoré podľa vedeckých kritérií

patria spoločne s vykázaným OCHÚ Lauteracher Ried čo do počtu a plochy k najvhodnejším oblastiam v zmysle článku 4 ods. 1 a 2 smernice o ochrane vtáctva, a

— pri schválení plánu výstavby spolkovej rýchlostnej komunikácie S 18 pri Bodensee (ďalej len „s 18“) nedodržala presne a úplne požiadavky, ktoré v zmysle článku 6 ods. 4 smernice o biotopoch platia v prípade uskutočňovania plánu aj napriek tomu, že existuje negatívny výsledok posúdenia dosahov plánu pre životné prostredie.

Právny rámec

Akty o pristúpení Rakúskej republiky k Európskej únii

2 Akt o podmienkach pristúpenia Rakúskej republiky, Fínskej republiky a Švédskeho kráľovstva a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia (Ú. v. ES C 241, 1994, s. 21, a Ú. v. ES L 1, 1995, s. 1, ďalej len „akt o pristúpení“) bol podpísaný 24. júna 1994 a nadobudol účinnosť 1. januára 1995.

3 Podľa článku 2 aktu o pristúpení sú „odo dňa pristúpenia... ustanovenia pôvodných zmlúv a akty prijaté orgánmi pred pristúpením záväzné pre nové členské štáty a v týchto štátoch plati[a] za podmienok stanovených v týchto zmluvách a v tomto akte".

4 Článok 168 aktu o pristúpení uvádza:

„Nové členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na to, aby odo dňa pristúpenia dosiahli súlad s ustanoveniami smerníc a rozhodnutí v zmysle článku 189 zmluvy o ES a článku 161 zmluvy o Euratom a s odporúčaniami a rozhodnutiami v zmysle článku 14 zmluvy o ESUO, pokiaľ v zozname prílohy XIX alebo v ktoromkoľvek inom ustanovení tohto aktu nie je stanovená iná lehota."

Smernica o ochrane vtáctva

5 Smernica o ochrane vtáctva sa podľa jej článku 1 ods. 1 vzťahuje na „ochranu všetkých druhov voľne žijúceho vtáctva prirodzene sa vyskytujúceho na európskom území členských štátov, pre ktoré platí zmluva. Zahŕňa ochranu, starostlivosť a kontrolu týchto druhov a stanovuje pravidlá ich využívania."

6 Chrapkáč poľný (*crex crex*) je druhom, ktorý bol doplnený smernicou Komisie 85/411/EHS z 25. júla 1985 o zmene smernice 79/409 (Ú. v. ES L 233, s. 33) do prílohy I smernice o ochrane vtáctva (ďalej len „príloha I").

7 Článok 4 smernice o ochrane vtáctva upravuje:

„1. Druhy uvedené v prílohe 1 sú predmetom zvláštnych opatrení týkajúcich sa ochrany ich biotopov, aby sa zabezpečilo ich prežitie a rozmnožovanie v areáli ich rozšírenia.

V tejto súvislosti sa venuje pozornosť:

a) druhom, ktorým hrozí vyhynutie;

b) druhom citlivým na špecifické zmeny biotopov;

c) druhom, ktoré sú považované za vzácne vzhľadom na ich malú početnosť alebo obmedzené rozšírenie v danej oblasti;

d) iným druhom, ktoré vyžadujú zvláštnu pozornosť z dôvodov špecifického charakteru ich biotopov.

Ako podklady na vyhodnotenie sa berú do úvahy trendy a kolísanie početnosti populácií.

Členské štáty klasifikujú najmä podľa počtu a veľkosti najvhodnejšie územia ako osobitne chránené územia na zachovanie týchto druhov, berúc do úvahy požiadavky na ich ochranu v geografických oblastiach mora a pevniny, kde platí táto smernica.

2. Členské štáty urobia podobné opatrenia pre pravidelne sa vyskytujúce sťahovavé druhy, ktoré nie sú uvedené v prílohe 1, berúc do úvahy potrebu ich ochrany v geografických oblastiach mora a pevniny, kde platí táto smernica, čo sa týka oblastí ich hniezdenia, preperovania a zimovania a miest odpočinku na ich migračných trasách. ...

...

4. Čo sa týka ochrany oblastí uvedených vyššie v odsekoch 1 a 2, členské štáty podniknú náležité kroky na zabránenie znečistenia alebo poškodzovania biotopov alebo akýchkoľvek rušivých vplyvov pôsobiacich na vtáctvo, pokiaľ by boli vážne vzhľadom na ciele tohto článku. Členské štáty sa takisto budú snažiť zabrániť znečisteniu alebo poškodzovaniu biotopov mimo týchto chránených území."

Smernica o biotopoch

8 Článok 6 ods. 3 a 4 prvý pododsek smernice o biotopoch uvádza:

„3. Akýkoľvek plán alebo projekt, ktorý priamo nesúvisí so správou lokality alebo nie je potrebný pre ňu, ale môže pravdepodobne významne ovplyvniť túto lokalitu, či už

samotne, alebo v spojení s inými plánmi alebo projektmi, podlieha primeranému odhadu jeho dosahov na danú lokalitu z hľadiska cieľov ochrany lokality. Na základe výsledkov zhodnotenia dosahov na lokalitu a podľa ustanovení odseku 4 príslušné vnútroštátne orgány súhlasia s plánom alebo projektom iba po presvedčení sa, že nepriaznivo neovplyvní integritu príslušnej lokality, a v prípade potreby po získaní stanoviska verejnosti.

...

4. Ak sa aj napriek negatívnemu odhadu dosahov na lokalitu a pri neexistencii alternatívnych riešení plán alebo projekt musí realizovať z dôvodov vyššieho verejného záujmu, vrátane záujmov sociálnej a ekonomickej povahy, členský štát prijme všetky kompenzačné opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, že celková koherencia sústavy Natura 2000 bude ochránená. O prijatých kompenzačných opatreniach informuje Komisiu."

9 Článok 7 smernice o biotopoch uvádza:

„Záväzky vyplývajúce z článku 6 ods. 2, 3 a 4 tejto smernice nahradia akékoľvek záväzky vyplývajúce z prvej vety článku 4 ods. 4 smernice 79/409/EHS, pokiaľ ide o územia klasifikované podľa článku 4 ods. 1 alebo podobne uznané podľa článku 4 ods. 2 uvedenej smernice, a to odo dňa vykonania tejto smernice alebo oznámenia, alebo uznania členským štátom podľa smernice 79/409/EHS, ak je tento druhý dátum neskorší."

Okolnosti predchádzajúce sporu

10 Lauteracher Ried sa nachádza v krajine Vorarlbersko. Po pristúpení Rakúskej republiky k Európskej únii oznámila rakúska vláda Komisii prvýkrát 7. júna 1995

zatriedenie tejto chránenej krajinnej oblasti do OCHÚ a predložila potom doplňujúce podklady. Územia Soren a Gleggen-Köblern nepatria do hraníc tohto OCHÚ.

11 Konanie o určení trasy pre stavebný projekt cesty S 18 bolo začaté v roku 1992. Po rokovaní 29. apríla 1992 s oblastnou správou Dornbirn bol projekt úplne prepracovaný, aby sa vyhovelo znaleckému posudku úradného znalca pre ochranu prírody a krajiny spolkovej krajiny Vorarlbersko. Územné konanie týkajúce sa tohto projektu a vypočutia účastníkov konania s cieľom stanoviť priebeh tejto cesty bolo začaté 8. marca 1994 na základe Bundesstraßengesetz 1971 (spolkový zákon o cestách z roku 1971). Bolo ukončené stanovením trasy nariadením spolkového ministra pre hospodárske záležitosti z 8. apríla 1997. Rakúske orgány dospeli v tomto štádiu vypracovania projektu k záveru, že neexistuje náhradná trasa pre S 18.

12 Konanie o vydaní stavebného povolenia pre túto cestu sa začalo 27. januára 1999. Rozhodnutím zo 6. júla 2001 Bezirkshauptmannschaft Bregenz a Dornbirn povolil stavebný projekt S 18 podľa práva krajiny Vorarlbersko. Berúc do úvahy uvedené, nariadením spolkového ministra pre hospodárske záležitosti nemohlo toto rozhodnutie stanoviť žiadnu inú trasu ako tú, ktorá bola určená.

13 Toto rozhodnutie bolo napadnuté odvolaním na Landesregierung Vorarlberg. Tento potvrdil 21. februára 2003 pôvodné rozhodnutie, ktorého výkon Verwaltungsgerichtshof odložil 29. augusta 2003. Realizácia stavebného projektu cesty S 18 je momentálne zastavená.

Konanie pred podaním žaloby

14 Ako reakciu na sťažnosť Komisia poslala rakúskym orgánom 12. novembra 2001 list týkajúci sa nedostatočného zatriedenia z ornitologického hľadiska OCHÚ Lauteracher Ried, z hľadiska obávaných negatívnych vplyvov stavebného projektu cesty S 18 na chrapkáča poľného a na ostatné populácie vtáctva v tejto oblasti, ktoré majú byť chránené, ako aj z hľadiska ďalších otázok súvisiacich s ochranou tohto územia.

15 Po preskúmaní odpovede rakúskej vlády zaslanej Komisii 1. februára 2002 zaslala Komisia 27. júna 2002 Rakúskej republike písomnú výzvu. Keďže vysvetlenia rakúskej vlády Komisiu neuspokojili, Komisia vydala 11. júla 2003 odôvodnené stanovisko, v ktorom vyzvala členský štát, aby prijal potrebné opatrenia na to, aby bolo odôvodnenému stanovisku vyhovené v priebehu dvoch mesiacov po jeho doručení.

16 Keďže Komisia nepovažovala argumenty Rakúskej republiky uvedené v jej písomnej odpovedi z 26. septembra 2003 na odôvodnené stanovisko za presvedčivé a vychádzala z pokračujúceho namietaného porušovania zmluvy, podala predmetnú žalobu.

O žalobe

17 Komisia opiera svoju žalobu o dva dôvody. Po prvé vyčíta Rakúskej republike, že nedodržala článok 4 ods. 1 a 2 smernice o ochrane vtáctva v súvislosti s konaním na výber a klasifikáciu OCHÚ. Po druhé uvádza, že pri povolení stavebného projektu cesty S 18 nesplnila požiadavky článku 6 ods. 4 smernice o biotopoch.

O prvom žalobnom dôvode týkajúcom sa nedodržania článku 4 ods. 1 a 2 smernice o ochrane vtáctva

Argumentácia účastníkov konania

18 Na základe svojho prvého žalobného dôvodu Komisia tvrdí, že súčasné zatriedenie a ohraničenie OCHÚ Lauteracher Ried nezodpovedá požiadavkám ochrany a trvalého zachovania druhov vtáctva, ktoré sa na tomto území vyskytujú, hlavne chrapkáča poľného, ako aj ďalších sťahovavých vtákov hniezdiacich na lúkach. Podľa Komisie, aby boli splnené požiadavky článku 4 ods. 1 a 2 smernice o ochrane vtáctva, musí byť rozsah tohto OCHÚ rozšírený na územia Soren a Gleggen-Köblern.

19 Najskôr Komisia uvádza na podporu svojho dôvodu, že rozhodujúcim kritériom na ohraničenie OCHÚ je výskyt chránených druhov vtáctva. Podľa vedeckých informácií a výsledkov pozorovaní vykonaných v rokoch 2000 až 2002 sú menované časti území nielen územiami výskytu, ale aj časťou hlavného územia rozmnožovania chrapkáča poľného a iných sťahovavých vtákov hniezdiacich na lúkach. Treba zdôrazniť aj to, že lúky v mieste a v okolí miesta Lauteracher Ried ponúkajú jednotný, svojou štruktúrou zvlášť vhodný biotop pre ochranu vtáctva a sú využívané totožnými populáciami vtákov. Dodáva, že chrapkáč poľný vyskytujúci sa v údolí Porýnia nachádzajúcom sa v krajine Vorarlbersko tvorí populáciu vtákov, ktorá je vo vzájomnom úzkom kontakte.

20 Ďalej Komisia tvrdí, že povinnosť označiť ako OCHÚ všetky územia, ktoré sa ukazujú byť z ornitologického hľadiska najvhodnejšími, sa neobmedzuje na ich prvé vyhlásenie. Cieľ ochrany ohrozených druhov si navyše vyžaduje opätovne preskúmať

vyhlásenie vo svetle nových vedeckých poznatkov a v prípade potreby vykonať nové ohraničenie existujúcich OCHÚ.

21 Konečne skutočnosť, že Rakúska republika zatriedila do chránenej oblasti územia Bangs a Matschels, ktoré ležia takisto v krajine Vorarlbersko a majú zabezpečiť ochranu chrapkáča poľného, nemení nič na povinnosti členského štátu urobiť tak aj v prípade území Soren a Gleggen-Köblern hraničiacich s vyhláseným OCHÚ.

22 Rakúska republika uvádza, že súčasné ohraničenie OCHÚ Lauteracher Ried zodpovedá v optimálnej miere požiadavkám smernice o ochrane vtáctva na ochranu a zachovanie chrapkáča poľného a druhov sťahovavého vtáctva pravidelne sa vyskytujúcich v údolí Porýnia krajiny Vorarlbersko.

23 Je toho názoru, že si splnila povinnosti vyplývajúce jej zo smernice o ochrane vtáctva tým, že ohraničila uvedené OCHÚ spolu s chráneným územím flóry, fauny, biotopu a vtáctva Bangs a Matschels a tým vyhlásila OCHÚ a uznala, že takéto územia údolia Rýnu nachádzajúce sa v krajine Vorarlbersko sú najvhodnejšie pre ochranu chrapkáča poľného, ako aj pravidelne sa vyskytujúcich druhov sťahovavého vtáctva uvedených v prílohe I vzhľadom na počet a plochu.

24 Rakúska republika upresňuje, že ohraničenie OCHÚ sa zakladalo na vedeckých dôkazných materiáloch, ktoré boli k dispozícii v čase výberu a vykázania tohto územia, ktoré sú judikatúrou Súdneho dvora uznávané ako spoľahlivé a ktoré viedli k identifikácii len tohto územia ako najdôležitejšieho lúčneho miesta hniezdenia v krajine Vorarlbersko.

25 Rakúska republika dodáva, že pri zatriedení tohto územia vychádzala len z ornitologických aspektov alebo z aspektov ochrany prírody, ktoré sa dali vyvodiť z článku 4 ods. 1 a 2 smernica o ochrane vtáctva. V tejto súvislosti tvrdí, že nedotknuté prirodzené územie nevyhnutné pre rozvoj chrapkáča poľného sa sústreďuje v OCHÚ Lauteracher Ried, ale že tento celok nezasahuje do trávnych lúk území Soren a Gleggen-Köblern.

26 Podľa Rakúskej republiky treba pri určovaní najvhodnejších území skúmať viac kritérií, najmä okolnosť, že sa na určitom území alebo na časti územia vyskytujú vtáky oboch kategórií. Toto však nie je samo osebe rozhodujúce pre splnenie požiadaviek smernice o ochrane vtáctva. Na to, aby územie patrilo k najvhodnejším v zmysle smernice, musí toto územie spĺňať súčasne ešte aj ďalšie ornitologické parametre, prípadne parametre ochrany prírody. Treba tiež preskúmať a hodnotiť, či je toto územie vhodné z hľadiska plochy a z kvantitatívneho hľadiska, ako aj z hľadiska stavu, v akom sa toto územie a jeho okolie nachádza. V tejto súvislosti sa myslí na už existujúce zásahy do určitého územia rekreačnými aktivitami, zúrodňovaním alebo inými okolnosťami a zhoršenie stavu biotopu, ktorý z toho vyplýva. Podľa názoru uvedeného členského štátu vzhľadom na už existujúce zásahy a obmedzenia, ako aj súčasnú kvalitu oboch území Soren a Gleggen-Köblern tieto nezodpovedajú rozhodujúcim kritériám smernice o ochrane vtáctva pre identifikáciu ako OCHÚ.

27 Rakúska republika poukazuje v tejto súvislosti na to, že v rámci posudzovania plošnej vhodnosti územia môže hrať úlohu aspoň nepriame zohľadnenie ekonomických a sociálnych záujmov a zdôrazňuje, že pri zásahoch do právnej sféry jednotlivcov je tomu tak.

28 Podľa Rakúskej republiky výčitka, že Rakúska republika mala OCHÚ Lauteracher Ried dodatočne zmeniť a stále prispôsobovať, nemá žiadny právny základ. Takáto povinnosť by mohla byť ťažko zlučiteľná so zásadou zákonnosti úradného postupu a mohla by byť v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora.

29 Okrem toho Rakúska republika upresňuje, že aj keď územia Soren a Gleggen-Köblern nepatria k najvhodnejším územiam v zmysle článku 4 ods. 1 štvrtého pododseku smernice o ochrane vtáctva, napriek tomu sa vzťahuje na ne ochrana. V rámci odvolacieho konania o stavebnom projekte cesty S 18 totiž boli podriadené ochrane stanovenej v odseku 4 druhej vete tohto článku.

Posúdenie Súdnym dvorom

30 Pre rozhodnutie tohto sporu treba najprv poukázať na zásady, ktoré sa týkajú povinností členských štátov súvisiacich s výberom a zatriedením OCHÚ podľa smernice o ochrane vtáctva.

31 Podľa článku 4 ods. 1 štvrtého pododseku tejto smernice musia členské štáty zatriediť do OCHÚ podľa počtu a rozlohy najvhodnejšie územia na zachovanie chránených druhov uvedených v prílohe I. Pritom musia vziať do úvahy potrebu ochrany týchto druhov v geografických oblastiach mora a pevniny, kde platí táto smernica. Podľa ods. 2 tohto článku musia prijať podobné opatrenia pre pravidelne sa vyskytujúce sťahovavé druhy, ktoré nie sú uvedené v prílohe I, čo sa týka oblastí ich rozmnožovania, preperovania a zimovania a miest odpočinku na ich migračných trasách.

32 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora zaväzuje článok 4 ods. 1 a 2 smernice o ochrane vtáctva členské štáty k tomu, aby dali OCHÚ právom chránené postavenie, ktoré je spôsobilé zabezpečiť najmä prežitie a rozmnožovanie druhov vtáctva uvedených v prílohe I, ako aj rozmnožovanie, preperovanie a zimovanie pravidelne sa vyskytujúcich druhov sťahovavého vtáctva neuvedených v prílohe I (pozri rozsudok z 18. marca 1999, Komisia/Francúzsko, C-166/97, Zb. s. I-1719, bod 21 a tam citovanú judikatúru).

33 Okrem toho Súdny dvor rozhodol, že priestor pre voľnú úvahu členských štátov pri výbere území, ktoré sú pre zatriedenie do OCHÚ najvhodnejšie, sa netýka toho, že zatriedia tie územia do OCHÚ, ktoré sa im zdajú z ornitologických hľadísk najvhodnejšie, ale len uplatnenia týchto hľadísk na určenie území, ktoré sú najvhodnejšie pre ochranu druhov uvedených v prílohe I (pozri najmä rozsudok z 19. mája 1998, Komisia/Holandsko, C-3/96, Zb. s. I-3031, bod 61).

34 Ďalej treba pripomenúť, že podľa výsledkov vedeckých štúdií a jedného pozorovania, ktoré predložila Komisia v priebehu konania a ktoré rakúska vláda nespochybnila, v rokoch 2000 až 2002 boli pozorovaní 4 alebo 5, 4 a 3 volajúce samce chrapkáča poľného v OCHÚ Lauteracher Ried, ktoré má plochu 580 hektárov. Výsledky pozorovaní na územiach Soren a Gleggen-Köblern, ktoré majú 64 a 352 hektárov, boli so 4, 2 a 3 pozorovanými vtákmi len o málo nižšie.

35 Okrem toho, ako Komisia takisto uviedla bez toho, že by si protirečila, v roku 2001 sťahovavé vtáky druhov močiarnica mekotavá (*gallinago gallinago*), cíbik chochlatý (*vanellus vanellus*) a hvizdák veľký (*numenius arquata*) sa dokonca vo veľkom počte rozmnožovali na oboch územiach, ktoré rakúske orgány neoznačili ako OCHÚ. Počet hniezdiacich párov dosahoval v OCHÚ Lauteracher Ried 3 až 5 pri močiarniciach mekotavých, 11 alebo 12 pri cíbikoch chochlatých a 3 pri hvizdákoch veľkých. Na územiach Soren a Gleggen-Köblern dosahoval ich počet 3 a 3 alebo 4 pri močiarniciach mekotavých, 6 a 9 pri cíbikoch chochlatých a 1 (pravdepodobne) a 8 pri hvizdákoch veľkých.

36 Z toho vyplýva, ako to uviedla generálna advokátka v bode 32 svojich návrhov, že územia Soren a Gleggen-Köblern sú tak pre chrapkáča poľného, ako aj pre druhy sťahovavého vtáctva neuvedené v prílohe I ako močiarnica mekotavá, cíbik chochlatý a hvizdák veľký prinajmenšom porovnateľne významné ako územia v rámci OCHÚ Lauteracher Ried. Okrem toho sa počty posledných menovaných druhov

sťahovavého vtáctva, ako boli uvedené rakúskou vládou v štandardnom dotazníku, dosiahnú len vtedy, keď sa zohľadnia aj plochy mimo menovaného OCHÚ.

37 Pokiaľ ide o tvrdenia rakúskej vlády, že územia Soren a Gleggen-Köblern vzhľadom na už existujúce zásahy a obmedzenia, ako aj na súčasný stav a kvalitu týchto miest nie sú najvhodnejšími územiami pre ochranu vyššie uvedených druhov vtáctva, stačí poukázať na to, že na nich, ako to bolo uvedené v bodoch 34 a 35 vyššie, bol na menšej ploche, ako má menované OCHÚ, objavený obdobný počet hniezdiaceho vtáctva.

38 Treba teda konštatovať, že územia Soren a Gleggen-Köblern patria podľa ornitologických kritérií z rovnakého dôvodu ako OCHÚ Lauteracher Ried podľa počtu a veľkosti k najvhodnejším územiam pre zatriedenie ako OCHÚ podľa článku 4 ods. 1 a 2 smernice o ochrane vtáctva.

39 Toto zistenie nemôže byť spochybnené ani tvrdením rakúskej vlády, podľa ktorého sa pri nevyhnutnom posudzovaní vlastností územia, ktoré má byť zatriedené do OCHÚ, musia zohľadniť aspoň nepriamo ekonomické a sociálne záujmy.

40 Podľa judikatúry Súdneho dvora totižto nesmie členský štát pri výbere a ohraničení OCHÚ zohľadňovať ekonomické požiadavky, a to ani z dôvodov všeobecného záujmu, ktorý má prednosť pred cieľmi ochrany prírody uvedenými v smernici o ochrane vtáctva, ani z naliehavých dôvodov vyššieho verejného záujmu, ako sú uvedené v článku 6 ods. 4 prvom pododseku smernice o biotopoch (pozri najmä rozsudok z 11. júla 1996, Royal Society for the Protection of Birds, C-44/95, Zb. s. I-3805, body 31 a 42).

41 Pokiaľ ide o tvrdenie rakúskej vlády, že výsledky pozorovaní na mieste neumožňujú vyvodiť záver, že územia Soren a Gleggen-Kölbern sú vhodné pre zachovanie druhov vtáctva, ktoré majú byť chránené, treba konštatovať, že toto tvrdenie nemôže vedecky zdôvodniť nezatriedenie týchto území do OCHÚ. Naopak zatriedenie týchto území ako OCHÚ musí zabezpečiť stav zachovania chrapkáča poľného, druhu uvedeného v prílohe I, ako aj iných druhov pravidelne sa vyskytujúceho sťahovavého vtáctva v súlade s cieľmi smernice o ochrane vtáctva.

42 Nemožno prijať argumentáciu rakúskej vlády, že tvrdenie Komisie, podľa ktorého má byť OCHÚ Lauteracher Ried zmenené a stále prispôsobované, je nesprávne, lebo takáto požiadavka nemá právny základ.

43 Treba konštatovať totižto, že aj keď je nepochybné, že povinnosť zatriediť najvhodnejšie územia pre vytvorenie OCHÚ nadobudla svoj plný účinok pre Rakúsku republiku 1. januára 1995 jej pristúpením k Európskej únii, nezaniká táto povinnosť týmto dňom. Ani smernica o ochrane vtáctva, ani znenie jej článku 4 totiž neobsahujú ani v najmenšom zmienku o tom, že by boli účinky povinnosti prebrať túto smernicu menovaným dňom vyčerpané. Navyše, ako uviedla aj generálna advokátka v bode 39 svojich návrhov, nebolo by vôbec zlučiteľné s cieľom účinnej ochrany vtáctva nechrániť územia výnimočné pre zachovanie druhov, ktoré majú byť chránené, len preto, že sa ich výnimočná vhodnosť ukázala až po prebratí smernice o ochrane vtáctva.

44 Pokiaľ ide o tvrdenie rakúskej vlády, že vychádzala zo štúdie vypracovanej v roku 1995 Umweltbundesamtom (Spolkový úrad na ochranu životného prostredia) v spolupráci s BirdLife nazvanej *Important Bird Areas in Österreich* ako jedinej spoľahlivej inventarizácie a vedeckého hodnotenia v dobe výberu a zatriedenia

Lauteracher Ried ako OCHÚ, stačí konštatovať, že povinnosť zatriedenia, ako to správne uvádza Komisia, nie je obmedzená na stav vedeckých poznatkov v určitej dobe.

45 Zo spisu totiž vyplýva, že sú k dispozícii ďalšie ornitologické štúdie a znalecké posudky vedeckého charakteru, ako aj novšie výsledky pozorovaní ako tie, na základe ktorých bolo zatriedenie Lauteracher Ried ako OCHÚ. Na základe týchto podkladov, ktorých správnosť Rakúska republika nepopiera, by teda malo byť znova preskúmané zatriedenie tohto OCHÚ.

46 Nemožno súhlasiť s Rakúskou republikou, že tým, že zatriedila ako chránené územie Bangs a Matschels, kde sa chrapkáč poľný tiež vyskytuje, by bola zbavená povinnosti zatriediť územia Soren a Gleggen-Köblern ako OCHÚ.

47 Ako Súdny dvor už rozhodol, členské štáty sú povinné zatriediť ako OCHÚ všetky oblasti, ktoré sa ukážu byť z ornitologických hľadísk najvhodnejšími na zachovanie spomenutých druhov (pozri najmä rozsudok Komisia/Holandsko, už citovaný, bod 62).

48 Nakoniec, pokiaľ ide o argument Rakúskej vlády týkajúci sa skutočnosti, že na oblasti Soren a Gleggen-Köblern sa vzťahuje určitá ochrana, stačí poukázať na to, že článok 4 ods. 1 smernice o ochrane vtáctva zaväzuje členské štáty zatriediť ako OCHÚ tie územia, ktoré sú podľa počtu a rozlohy najvhodnejšie na zachovanie druhov uvedených v prílohe I a že túto povinnosť nemožno obísť prijatím iných zvláštnych ochranných opatrení (rozsudok Komisia/Holandsko, už citovaný, bod 55).

49 S prihliadnutím na predchádzajúce úvahy treba vyvodiť záver, že prvý žalobný dôvod, ktorý uviedla Komisia, je opodstatnený.

O druhom žalobnom dôvode týkajúcom sa nedodržania požiadaviek článku 6 ods. 4 smernice o biotopoch

50 Na základe svojho druhého žalobného dôvodu Komisia tvrdí, že Rakúska republika si nesplnila povinnosti vyplývajúce z ustanovení článku 6 ods. 4 v spojení s článkom 7 smernice o biotopoch pri povoľovaní stavebného projektu cesty S 18 vzhľadom na požiadavky na ochranu biotopov stanovených pre OCHÚ Lauteracher Ried.

51 Komisia predovšetkým zdôrazňuje, že sa pred májom 2000 neuskutočnilo žiadne konkrétne a podrobné preskúmanie v súlade s cieľmi smernice o ochrane vtáctva. Tvrdí, že napriek tomu, že posudzovanie vplyvov na životné prostredie v máji 2000 viedlo k negatívnemu stanovisku úradného znalca krajiny Vorarlbersko kvôli vplyvom stavebného projektu cesty S 18 na OCHÚ, nebola vypracovaná žiadna štúdia na preskúmanie, či prichádzajú do úvahy náhradné riešenia pre trasu tejto cesty. Komisia ďalej zdôrazňuje, že po vydaní stavebného povolenia 6. júla 2001 nebola bezprostredne informovaná o všetkých kompenzačných opatreniach prijatých na odstránenie negatívnych vplyvov tejto stavby. Nakoniec Komisia tvrdí, že navyše nie je preukázané, že všetky kompenzačné opatrenia nevyhnutné na zaručenie celkovej koherencie Natura 2000 boli skutočne prijaté.

52 Rakúska republika popiera všetky dôvody, na ktorých Komisia zakladá svoj druhý žalobný dôvod.

O časovej pôsobnosti smernice o biotopoch

53 Keďže sa určité skutkové okolnosti týkajúcej sa stavebného projektu cesty S 18 odohrali pred pristúpením Rakúskej republiky k Európskej únii, ako to vyplýva z bodu 11 tohto rozsudku, treba pred rozhodnutím o údajnom porušení smernice o biotopoch preskúmať, či je táto smernica uplatniteľná na skutkové okolnosti sporu, ktoré viedli k podaniu žaloby Komisiou.

54 V tomto smere je nepochybné, že stavebný projekt cesty S 18 vznikol v roku 1992. Konanie bolo prerušené a 8. marca 1994 sa v ňom pokračovalo, keď bol projekt na základe spolkového zákona o cestách z roku 1971 formálne predstavený a podrobený konaniu na jeho posúdenie na základe zákona o spolkových cestách z roku 1971.

55 Okrem toho zo spisu vyplýva, že celkový spolkový odborný znalecký posudok bol zverejnený ešte v priebehu toho istého roku, čiže pred pristúpením Rakúskej republiky k Európskej únii 1. januára 1995.

56 Z judikatúry Súdneho dvora však vyplýva, že zásada, podľa ktorej sa projekty, ktoré môžu mať významný vplyv na životné prostredie, musia podrobiť posudzovaniu vplyvov na životné prostredie, neplatí v prípade, ak dátum formálneho podania žiadosti o povolenie projektu je pred dátumom uplynutia lehoty na prebratie smernice [pozri, pokiaľ ide o smernicu Rady 85/337/EHS z 27. júna 1985 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. ES L 175, s. 40), rozsudky z 11. augusta 1995, Komisia/Nemecko, C-431/92, Zb. s. I-2189, body 29 a 32, ako aj z 18. júna 1998, Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, C-81/96, Zb. s. I-3923, bod 23].

57 Súdny dvor sa totižto domnieva, že toto formálne kritérium je jediné kritérium, ktoré je v súlade so zásadou právnej istoty a umožňuje zachovať praktickú účinnosť smernice. Dôvodom tejto úvahy je, že smernica, akou je smernica o biotopoch, je zameraná v širokej miere na rozsiahlejšie projekty, ktorých uskutočnenie je často časovo náročné. Nebolo by vhodné, aby konania, ktoré sú už na vnútroštátnej úrovni zložité a ktoré boli formálne začaté pred uplynutím lehoty na prebratie uvedenej smernice, boli dodatočne zaťažené a spomalené špecifickými požiadavkami smernice a aby boli ovplyvnené už vzniknuté situácie (pozri analogicky rozsudok Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, už citovaný, body 23 a 24).

58 Tak totiž smernica 85/337, ako aj smernica o biotopoch sa týkajú posudzovania vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie. V oboch prípadoch sa konanie o uvedenom posudzovaní uskutočňuje pred konečným rozhodnutím o projekte. Výsledky tohto posudzovania musia byť zohľadnené pri rozhodovaní o projekte, ktorý môže byť na základe týchto výsledkov zmenený. Jednotlivé štádiá skúmania projektu sú navzájom natoľko prepojené, že predstavujú zložitú operáciu. Okolnosť, že obsah určitých predpisov je odlišný, nemôže toto posúdenie spochybniť. Z toho vyplýva, že pre posúdenie žalobného dôvodu je rozhodujúci dátum, keď bol projekt formálne predstavený, teda ten, ktorý je uvedený vyššie v bode 54 tohto rozsudku.

59 Ďalej treba pripomenúť, že podľa ustanovení aktu o pristúpení sú práva a povinnosti vyplývajúce z práva Spoločenstva uplatniteľné, až na výnimky, bezprostredne od pristúpenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. januára 2002, Weidacher, C-179/00, Zb. s. I-501, bod 18).

60 Z aktu o pristúpení vyplýva, že povinnosti vyplývajúce zo smernice o biotopoch sú pre Rakúsku republiku účinné od 1. januára 1995 a tomuto členskému štátu nebola poskytnutá nijaká výnimka ani prechodné obdobie.

61 Treba teda konštatovať, že konanie o povolenie stavebného projektu cesty S 18 formálne začalo pred pristúpením Rakúskej republiky k Európskej únii.

62 Z toho vyplýva, že v súlade s judikatúrou citovanou v bode 56 vyššie povinnosti vyplývajúce zo smernice o biotopoch sa na Rakúsku republiku nevzťahovali a že stavebný projekt cesty S 18 nepodliehal podmienkam stanoveným touto smernicou.

63 Vzhľadom na uvedené treba rozhodnúť, že druhý žalobný dôvod Komisie nie je opodstatnený.

64 Treba teda konštatovať, že Rakúska republika si nesplnila svoje povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 4 ods. 1 a 2 smernice o ochrane vtáctva tým, že nezaradila do OCHÚ Lauteracher Ried oblasti Soren a Gleggen-Köblern, ktoré podľa vedeckých kritérií patria z rovnakého dôvodu ako OCHÚ Lauteracher Ried čo do počtu a plochy k najvhodnejším oblastiam v zmysle menovaných ustanovení tejto smernice.

O trovách

65 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. V súlade s článkom 69 ods. 3 uvedeného rokovacieho poriadku však Súdny dvor môže rozdeliť náhradu trov konania medzi účastníkov konania alebo rozhodnúť tak, že každý z účastníkov konania znáša svoje vlastné trovy konania, ak účastníci nemali

úspech len v časti predmetu konania alebo z výnimočných dôvodov. Keďže Komisia a Rakúska republika mali úspech len v časti svojich dôvodov, je opodstatnené rozhodnúť tak, že každý z účastníkov konania znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Rakúska republika si tým, že nezaradila do osobitne chráneného územia národnej chránenej krajinnej oblasti Lauteracher Ried oblasti Soren a Gleggen-Köblern, ktoré podľa vedeckých kritérií patria z rovnakého dôvodu ako toto osobitné chránené územie čo do počtu a plochy k najvhodnejším oblastiam podľa článku 4 ods. 1 a 2 smernice Rady 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúceho vtáctva, zmenenej a doplnenej smernicou Komisie 97/49/ES z 29. júla 1997, nesplnila svoje povinnosti, ktoré jej vyplývajú z tejto smernice.**

2. **V zostávajúcej časti sa žaloba zamieta.**

3. **Komisia Európskych spoločenstiev a Rakúska republika znášajú svoje vlastné trovy konania.**

Podpisy